Del nacionalisme partidista a l'independentisme transversal

written by Llorenç Prats | 26 d'abril de 2021

Ara fa 10 anys, el 2011, en el Col·legi de Periodistes de Catalunya es va explicar, un cop acabada la consulta de Barcelona Decideix, que calia portar al Parlament de Catalunya una darrera ILP per convocar un referèndum d'autodeterminació oficial. Després de molts intents, la feina més difícil ja s'havia fet. Era el 20 d'abril de fa 10 anys. Una gran part de la població catalana ja s'havia emancipat i veia amb ulls de credulitat la viabilitat del nou estat català. Només quedava fer-ho de forma oficial, en nom de tots els catalans i en l'àmbit nacional. S'havien presentat abans moltes ILP, rebutjades per la Mesa del Parlament, però la determinació de 554 municipis que havien votat sumant més d'un milió de vots, amb la participació de més de 252 observadors internacionals.

Des d'aquell moment, fins a l'estiu del 2017, es van cometre molts errors, com per exemple, anticipar el resultat del referèndum d'autodeterminació de Catalunya, tot redactant i aprovant una llei de transitorietat ("de la llei a la llei") al Parlament de Catalunya el 7 de setembre de 2017 (DOGC Núm. 7451A). Aquella decisió ja va constituir una greu fractura amb l'esperit i la línia de la "via catalana" per fer la independència: una emancipació democràtica per la via de fet, gradual i en creixement.

El pas que obria la porta del Parlament, no obstant això, va ser un èxit. La ILP "per la convocatòria d'un referèndum d'autodeterminació" va teixir les complicitats de base que van situar el president de la Generalitat d'aleshores, Artur Mas, en la necessitat de fer alguna cosa. El primer intent, gens reeixit, va ser la consulta del 9 de novembre de 2014, anomenada com "la costellada dels catalans". Aquest primer pas, de visceral regeneració democràtica, va ser un èxit ben

merescut d’un grup d’activistes de la societat civil catalana: Xavier Martínez, Elisenda Paluzié, David Vinyals, Joan Vives, Jordi Fité, Albert Calero, Víctor Cucurull, Esther Ponsa, Uriel Bertran, Miquel Àngel Garcia, i els lleidatans Josep Gonzalez Cambrany i Anna Arqué, també com a portaveu del grup. A ells els hi devem l’impuls necessari perquè després s’aprovés i es fes el referèndum d’autodeterminació el 2017,

A partir d’aquell moment es va evolucionar del nacionalisme partidista a l’independentisme transversal. Així tot el debat polític a Catalunya es va centrar en com fer la independència. Del dret a decidir al dret de secessió. De la voluntat a l’efectivitat. Del parlar al fer. Una conquesta col·lectiva feta municipi a municipi de tot el país i que assoliria el seu punt més alt en el dia del primer d’octubre de 2017. Com deia Anna Arqué aleshores “la finalitat és la convocatòria oficial d’un referèndum d’autodeterminació” i res més. Ni calia anticipar el resultat ni aprofitar-se de les estructures espanyoles (com la Generalitat) per fer drecera. Calia, cosa que no va succeir del tot, guanyar el referèndum amb totes les garanties i fer-lo valdre amb absoluta normalitat per, tot seguit, de forma escalonada i sense estridències, anar consolidant la victòria.

Per tant, allò que va començar a Arenys de Munt un dia 13 de setembre de 2009 com voluntat popular i radicalitat democràtica és el que havia de continuar sent després del referèndum d’autodeterminació del 1r d’octubre de 2017. Un exercici democràtic que evités bloquejos, com el del 3 d’octubre de 2017, o absurdes negociacions, com la del 10 d’octubre de 2017. Només calia seguir escoltant l’escalada d’afirmació nacional que l’energia de l’autodeterminació havia generat, i sobre la qual poques persones havien entès.